

Halve eeuw na première blaast FABULEUS anarchistisch cultstuk 'Paradise Now' weer leven in

Terug naar de oerschreeuw van het protesttheater

PIETER T'JONCK

Een zomerse theaterpremière in het Franse Avignon in 1968. *Paradise Now* provocert vier uur lang het publiek. Acteurs gaan naakt, dagen kijkers uit. Het ultieme proteststuk is geboren. Nu, een halve eeuw later, is het stuk herwerkt door FABULEUS. Maar slaat het nog aan?

Het is 25 juli 1968 en in het Franse Avignon gaat *Paradise Now* tijdens het plaatselijke theaterfestival in première. Gezelschap The Living Theatre is bekend om zijn rauwe maatschappijkritiek. Maar dit stuk is wel heel extreem, zo blijft:

Bedenkers, regisseur en actrice Judith Malina en beeldend kunstenaar Julian Beck, groeien op in New York, voor WO II. Hun stukken zijn vlak na de oorlog conventioneel. Gaandeweg, in de jaren 60, worden ze onthutsend rauw, fysiek en direct, met thema's als drugsverslaving en de gevangenis. "Het waren heftige impressies, de emoties waren tastbaar in de zaal", herinnert acteur François Benkeleers.

Malina en Beck werden beïnvloed door de Franse auteur Antonin Artaud en zijn theater van de wreedheid. Een stuk moet een vernietigende impact hebben op het publiek. Hoe? Dat wist niemand, maar Malina en Beck deden wel een poging. Het werd hen in de USA niet in dank aangenomen. Getergd door processen namen ze in 1964 de wijk naar Europa. Hun ideeën radicaliserden. *Paradise now* is een stuk zonder tekst, een collectieve creatie van een ritueel door een groep jongeren, door Malina en Beck samengebracht.

"Ze definieerden mee de idee van performance in de kunst", zegt theaterwetenschapper Thomas Crombez. "Al sloeg het niet overal aan. Het Brussels publiek, bijvoorbeeld, vond er in 1969 niets aan."

Maar Malina en Beck werden cultfiguren en onder meer Keith Richards keek naar hen op. "Ze waren hardcore. Het gezelschap was een centrum van drugs en de spelers werden gearresteerd voor zedenschennis. Ze waren intens, maar hadden glamour. Al die mooie mensen die er deel van uitmaakten." Glamour-drop-outs, zo kun je het gezelschap beschrijven.

Nu herneemt Michiel Vandevelde hun werk, met een tetswat andere cast: de jonge acteurs van het Leuvense gezelschap FABULEUS.

"Dit stuk staat voor de idealen van toen, zoals de bevrijding van lichaam en geest, vrij van het paternalisme van de jaren 50", zegt Vandevelde.

"Ik vraag me af wat daarvan rest. Technologisch zijn we er sindsdien enorm op vooruitgegaan, maar op menselijk vlak gingen we er veel minder op vooruit."

Non-binaire liefde

Het eerste deel van de voorstelling vertelt de geschiedenis van de laatste 50 jaar aan de hand van tableaux vivants van historische figuren, zoals de eerste iPhone of het bloedbad in het Vietnamese My Lai in 1968.

Die massamoord is een kantelmoment en zat ook in de oorspronkelijke voorstelling. Vanaf dat moment gaan de jongeren van FABULEUS helemaal op in de reconstructie van het origineel. Toch in zekere zin, want ze zijn te jong om meegemaakt te hebben wat ze tonen. In een laatste deel komen ze terug tot zichzelf en spreken ze over de waarden uit het stuk die ze onderschrijven, zoals gemeenschap en vriendschap.

MICHEL VANDEVELDE
THEATERMAKER

De FABULEUS-herwerking volgt de dramatische logica van het origineel. "*Paradise Now* telt acht delen, opgebouwd volgens een drieledig schema. *The Culture Display* scheitst de bestaande samen-

leving. *Aesthetic Assault* biedt een tegenwoordig. De clash tussen die twee resulteert in een beeld van een alternatief paradisijs. Dat schema van these-antithese-synthese volgen we ook in ons stuk. Maar wij beperken ons tot een deel", zegt Vandevelde.

Voor de theatermaker en de jonge performers was het een uitdaging. "Jongeren vandaag zijn sterk geformateerd, ze willen structuur en duidelijkheid. *Paradise now* gaat met over anarchie. Ik moest ze dus ontscholen, door zaken vaag te laten, door te lezen en te discussiëren", zegt Vandevelde. "Al

► De originele versie van *Paradise Now*, in première in Avignon © DONN SNIJN

► Scenariode herwerkte versie van *Paradise Now*. © ILLIAS TERLINC

Première op 8/5 in STUK Leuven. fabuleus.be

Antwerpse Letterenhuis krijgt nieuwe directeur

Nele Hendrickx (42) wordt de nieuwe directeur van het Antwerpse Letterenhuis. Ze volgt Leen van Dijk (65) op. Zij staat sinds 1997 aan het hoofd van de culturele instelling en gaat eind mei met pensioen.

Hendrickx is momenteel actief bij De Geus. In oktober 2016 kwam ze aan het roer van

Nele Hendrickx komt over van uitgeverij De Geus

bedrijf kan rummen. Ook in Letterenhuis moet je m

5 feelgoodromans €39 per pakket

Ga naar demorgen.be/feelgoodromans om online te bestellen of ga met deze afhaalbon naar Standaard Boekhandel.

Een pakket met 5 feelgoodromans om heerlijk van te genieten tijdens de eerste lentezon.

Bij afgifte van deze bon en €39 bij een Standaard Boekhandel naar keuze ontvangt u de 5 feelgoodromans. Af te halen van 28/04/2018 t.e.m. zaterdag 26/05/2018.

Actie geldig zolang de voorraad steekt. t.e.m. 26/05/2018. Niet cumuleerbaar met andere kortingen en/of promotionele aanbiedingen.